

DOI: 10.7596/taksad.v6i6.1214

Citation: Gürgil, F. (2017). Öğretmen Adaylarının Halk Kültürüne Yönelik Algılarının İncelenmesi. Journal of History Culture and Art Research, 6(6), 523-541. doi:<http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v6i6.1214>

Öğretmen Adaylarının Halk Kültürüne Yönelik Algılarının İncelenmesi

An Investigation of Pre-Service Teachers' Perceptions of Folk Culture

Fitnat Gürgil¹

Abstract

The purpose of this study is to determine pre-service teachers' perceptions of folk culture. The study uses the qualitative research method. The study group consists of pre-service teachers studying in the sports sciences and education faculties of a state university located in Ankara province of Turkey. The research data have been collected through a metaphor form and semi-structured interviews to identify the participants' perceptions of folk culture. The obtained data have been subjected to content analysis. The analysis results of the metaphor data indicate that the pre-service teachers associate folk culture with 'inevitable and valuable element' most, followed by 'informative/directive elements'. The analysis results of the interview data, on the other hand, point out that the participants largely highlight folk culture's function as informing about values of society. Another finding of the study is that the pre-service teachers' perceptions of folk culture considerably differ by their subject branch. Especially the pre-service teachers receiving education in the field of sciences (70%) have negative perceptions towards folk culture. Also, it has been noticed that some of the participating pre-service teachers have misconceptions regarding folk culture. The analyses of the metaphor and interview data have revealed that some pre-service teachers think culture has an unchangeable nature and so opposes development and science.

Keywords: Folk culture course, Pre-service teachers, Qualitative research, Metaphor, Interview.

---

¹ Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi. E-mail: fgurgil@gazi.edu.tr

Öz

Bu çalışma, öğretmen adaylarının halk kültürüne yönelik algılarının tespit edilmesi amacıyla taşımaktadır. Nitel araştırma yöntemine göre desenlenen araştırmanın çalışma grubunu, Ankara ilinde bulunan bir devlet üniversitesinin spor bilimleri ile eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Katılımcıların halk kültürüne ilişkin algılarını tespit etmek amacı ile çalışmada hem metafor formu hem de yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla veriler toplanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizine göre incelenmiştir. Metafor verilerinin analizine göre öğretmen adaylarının halk kültürünü en fazla 'vazgeçilmez ve değerli unsur' daha sonra ise 'bilgilendirici/yönlendirici unsur' olarak nitelendirdiği tespit edilmiştir. Görüşme verilerinin analizinde ise katılımcıların yoğun olarak halk kültürünün toplumu bilgilendirme işlevine vurgu yaptıkları görülmüştür. Araştırmanın bir başka sonucu ise öğretmen adaylarının halk kültürüne yönelik algılarının öğrenim gördükleri branşlar açısından derin farklılıklar göstermesidir. Özellikle fen bilimleri alanında öğrenim gören öğretmen adaylarının (%70) halk kültürüne yönelik olumsuz algılara sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda çalışmaya katılan öğretmen adaylarının bir kısmının zihninde halk kültürüne ilişkin kavram yanılgılarının olduğu da görülmüştür. Hem metafor hem de görüşme verilerine göre bazı öğretmen adaylarının zihninde kültürün değişmez yapıda olduğu ve bu yapıdan kaynaklı olarak gelişmenin ve bilimselliğin karşıtı olarak algılandığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halk kültürü dersi, Öğretmen adayları, Nitel araştırma, Metafor, Görüşme.

Giriş

Geleceğin yetişkinleri olan gençlerin kendi kültürlerini tanıması, ona sahip çıkması, kendi kültürel kodlarından esinlenerek yeni kültürel, bilimsel ve teknolojik gelişmelere katkıda bulunabilmesi adına iyi bir kültür eğitimi almaları elzem bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Zengin ve güçlü bir kültürel birikime sahip olan ülkemizde, kültür eğitimi konusu çoğu kez göz ardı edilen meselelerden olmuştur. Günümüzde kültürel değerlerin aktarımında yaşanan sıkıntılar kültür eğitiminin okullar aracılığıyla verilmesini (MEB, 2006; 2007; 2008; Oğuz, 2009; Kutlu, 2009; Kolaç, 2009; Gürçayır-Teke, 2013) zorunlu kılmıştır.

Kültür eğitim adına atılan en önemli adımların başında gelen halk kültürü dersi, Somut Olmayan Kültürel Miras (SOKÜM) Sözleşmesi'ne istinaden Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafında 2007 yılında, ilköğretim 6, 7, ve 8. sınıflar düzeyinde okutulmak üzere yürürlüğe konulmuştur. Tarihsel süreç içerisinde ilgili dersin hem ders saatinin artırılması hem de zorunlu dersler arasında yer alması (Kutlu, 2009; Oğuz, 2009) beklentisi hâkimdi. Ancak bu beklentilerden sadece ders saatinin artırılması konusu gerçekleştirilmiştir. Zamanla halk kültürü dersi, hem 8. sınıf düzeyinden kaldırılmış hem de 6. ve 7. sınıfların sadece birinde alınabilecek dersler arasında gösterilmiştir (MEB, 2012; 2013).

Halk kültürü dersi okutulmaya başlandığı yıldan itibaren on yıllık süreci geride bırakmıştır. Bugün halk kültürü dersinin pek çok sorunu bulunmaktadır. Bu sorunların başında da bu dersin yürütücüsü olan öğretmenlerin halk kültürü dersine ilişkin yeterlilikleri gelmektedir. Hem SOKÜM Sözleşmesi'nin hem de halk kültürü dersinin hedefine ulaşması, iyi bir kültür eğitiminden geçmektedir (Kutlu, 2009; Gürçayır-Teke, 2013). Bu açıdan bakıldığında halk kültürü dersinin yeni nesillere aktarılmasında öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Halk kültürü dersinin içeriğine hâkim bir öğretmen; uygun yöntem, teknik seçimiyle dersin içeriğini başarılı bir şekilde öğrencilerine aktarabilir. Halk kültürü dersiyle ilgili bilgi eksikliği veya söz konusu derse yönelik öğretmenlerin geliştirdiği olumsuz algı ve tutumlar dersin istenilen düzeyde aktarılamamasına neden olmaktadır. Hiç kuşkusuz böyle durumlar da dersin amacına ulaşılmasını engelleyecektir.

MEB'nin yayımladığı 'Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları'na (2014) göre halk kültürü dersinin öncelikli olarak halkbilim ve Türk halkbilimi lisans mezunu öğretmenler tarafından okutulması temel alınmıştır. Bu branşlardan öğretmenlerin ilgili okulda bulunmaması halinde ise Türkçe, Türk dili ve edebiyatı, sosyal bilgiler ve tarih öğretmenlerinin halk kültürü dersini okutabileceği belirtilmiştir. Ancak uygulama alanı incelendiğinde branş farkı gözetilmeksizin tüm öğretmenlerin halk kültürü dersini okuttuğu gözlemlenmektedir. Bu sebeple bu çalışmada, farklı branşlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının halk kültürüne ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

- a) Öğretmen adaylarının halk kültürü kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler (metaforlar) nelerdir?
- b) Öğretmen adaylarının halk kültürü kavramına yönelik sahip oldukları metaforlar hangi kategoriler altında toplanmaktadır?
- c) Öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlar öğrenim görülen branşa göre farklılık göstermekte midir?
- d) Öğretmen adaylarının halk kültürü kavramına ilişkin görüşleri nasıldır?

Yunanca 'metapherein' kelimesinden üretilmiş olan metafor kavramı (Nikitina ve Furuoka 2008'den aktaran Ulusoy, 2013), bir söz sanatı olarak bilinmesine rağmen insanların olgu ve olayları anlamlandırmasına yardımcı olan, soyut ve karmaşık düşünceleri somutlaştıran ve günlük hayatta sıklıkla kullanılan (Lakoff ve Johnson, 2003; Yıldırım ve Şimşek, 2011; Saban, 2008; Saban, 2009) yapıların başında gelmektedir. Lakoff ve Johnson (2003) metaforların hayatın her alanında ve her döneminde kullanıldığını, insanın düşünce ve davranış biçimlerini farkında olmadan etkilediğini söylemektedir. Schmitt (2005) ise heterojen bilgi parçalarından oluşan nitel araştırmalarda kompleks yapıların sadeleştirilmesi amacı ile metaforların kullanılabilirliğini belirtmektedir.

Alan yazın incelendiğinde farklı ders ve konulara ilişkin algıların metaforlar aracılığı ile belirlendiği pek çok araştırmanın yapıldığı (Bullough ve Stokes, 1994; Carlson, 2001; Saban, 2003; Saban, Koçbeker ve Saban, 2006; Saban, Koçbeker ve Saban, 2007; Leavy, McSorley ve Bote, 2007; Öztürk, 2007; Shaw, Barry ve Mahlios, 2008; Reeder, Utey ve Cassel, 2009; Aydın, 2010; İbret ve Aydınöz, 2011; Aydın, 2011; Geçti, 2011; Gömleksiz, Kan ve Öner, 2012; Yalmanlı-Gürbüzöğlü ve Aydın, 2013; Gültekin, 2013; Yalçınkaya, 2013; Ulusoy, 2013; Koçoğlu, 2014; Akhan, Kılıçoğlu ve Gedik, 2014; Tannehill ve MacPhail, 2014; Çepni, 2014; Çetin, Kılcan, Güneş ve Çepni, 2015; Kılcan ve Çepni, 2015) görülmektedir. Alan yazında halk kültürü dersine yönelik yapılan çalışmaların ise oldukça sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının halk kültürüne yönelik algılarının hem metafor hem de görüşme gibi farklı veri toplama araçları ile belirlendiği çalışmaya ise rastlanılmamıştır. Gerçekleştirilen bu çalışmayla alan yazındaki boşluğun doldurularak ileride yapılacak olan çalışmalara da fikir vermesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu çalışma, farklı branşlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının halk kültürü dersine yönelik algılarını ortaya koymayı amaçlayan nitel bir araştırmadır. Nitel araştırmalar farklı veri toplama yöntemlerinin işe koşularak algı ve olayların gerçekçi ve bütüncül bir biçimde belirlenmesi süreçlerinin takip edildiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.39). Nitel araştırmaların genellenebilirlik amacı taşımaması, olay ve olguları anlamlandırılmaya odaklanması gibi noktalar bakımından nicel araştırmalardan farklılaştığı görülmektedir (Robson, 1993). Bu bağlamda söz konusu çalışmada da genelleme amacı güdülmeyen, farklı branşlarda öğrenim gören öğretmen adaylarının halk kültürü dersine ilişkin algılarının bütüncül bir biçimde resmedilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeli

benimsenmiştir. Tarama modeline uygun olarak öğretmen adaylarının halk kültürüne ilişkin algıları var olduğu şekliyle betimlenmeye çalışılmıştır.

Katılımcılar

Araştırmaya, Ankara ilinde bulunan bir devlet üniversitesinin spor bilimleri ile eğitim fakültelerinin farklı ana bilim dallarında öğrenim gören öğretmen adayları katılmıştır. Katılımcılara ait demografik bilgiler tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Öğretmen adaylarına ait demografik bilgiler

		f	%
Cinsiyet	Kadın	610	68
	Erkek	288	32
	Toplam	898	100
Öğrenim Görülen Sınıf Düzeyi	3. Sınıf	498	55
	4. Sınıf	400	45
	Toplam	898	100

Araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretmen adaylarının %68’i (f=610) kadın; %32’si (f=288) ise erkek öğretmen adaydır. Yine katılımcıların %55 (f=498) 3. sınıfta öğrenim görürken, %45’i (f=400) de 4. sınıfta öğrenim görmektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının tamamı, lisans eğitimlerinde öğrenim gördükleri sınıfa kadar ‘halk kültürü’ şeklinde bir ders almadıklarını ifade etmiştir.

Veri Toplama Araçları Araştırmanın verileri 2016-2017 eğitim öğretim yılında toplanmıştır. Öğretmen adaylarının halk kültürüne ilişkin algılarını belirlemek amacı ile araştırmada hem metafor formu hem de görüşmeler aracılığı ile veriler toplanmıştır.

Metaforlar (Mecazlar) Yoluyla Veri Toplama Formu: Öğretmen adaylarının halk kültürü dersine yönelik zihinlerinde oluşan algıları belirlemek amacı ile alan yazında farklı araştırmacılar (Saban, 2003; Saban, 2008; Saban, 2009; Öztürk, 2007; Aydın, 2010; Geçti, 2011; Gömleksiz, vd., 2012; Ulusoy, 2013; Çepni, 2014; Kılcan ve Çepni, 2015) tarafından geliştirilen ve kullanılan metaforlar yoluyla veri toplama formlarından yararlanılmıştır. Araştırmanın amacına göre form iki bölümden oluşturulmuştur. Formun ilk bölümünde öğrenim görülen bölüm, sınıf düzeyi, cinsiyet gibi kişisel bilgilere yer verilmiştir. Yine formun ilk bölümünde, öğretmen adaylarına öğrenim gördükleri yıl da dâhil olmak üzere halk kültürü dersi alıp almadıkları sorulmuştur. *Metaforlar Yoluyla Veri Toplama Formunun* ikinci bölümde ise öğretmen adaylarından “*Halk kültürü.....gibidir. Çünkü .....*” cümlesini tamamlamaları istenmiştir.

Görüşme Formu: Söz konusu araştırmada öğretmen adaylarının zihinlerinde halk kültürüne yönelik oluşan düşüncelerin derinlemesine ortaya konulabilmesi amacı ile yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. İlk etapta 3 sorudan oluşan form, uzman görüşleri ve pilot uygulama sonucunda bir soruya indirilmiştir. Görüşme formunda öğretmen adaylarına ‘Halk kültürü hakkında ne düşünüyorsun? Açıklar mısın? (Alternatif soru: ‘Halk kültürü sana neyi ifade ediyor? Açıklar mısın?’) şeklinde bir soru yöneltilmiştir.

2016-2017 öğretim yılı güz döneminde sosyal bilgiler öğretmenliği (f=5) ve Türkçe öğretmenliği (f=5) ana bilim dallarında öğrenim gören 10 öğretmen adayı ile araştırmanın pilot çalışması gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın asıl uygulaması, 2016-2017 öğretim yılı güz ve bahar dönemlerinde gerçekleştirilmiştir. Asıl uygulamada farklı ana bilim dallarında ve farklı fakültelerde öğrenim gören 1020 (615 kadın; 405 erkek) öğretmen adayına ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarına metaforlar hakkında bilgi verildikten sonra *Metaforlar Yoluyla Veri Toplama Formu* dağıtılmıştır. Bu form, öğretmen adayları tarafından 10-15 dakika arasında doldurulmuştur. Toplanan metafor formları analiz edildikten sonra görüşmelerin yapılacağı 46 öğretmen adayı belirlenmiştir. Görüşme yapılacak katılımcıların belirlenmesi noktasında; hem nitel araştırmalarda yer alan ekonomiklik ilkesine hem her ana bilim dalının temsil edilmesine hem de farklı kategorilerde görüş bildiren öğretmen adaylarının yer alabilmesine dikkat edilmiştir. Araştırmacı ve aynı fakültede görev yapan bir öğretim üyesi tarafından görüşmelerde yer alabilecek öğretmen adayları (f=69) tespit edilmiştir. Belirlenen 69 öğretmen adayından, görüşmelerde yer almayı kabul eden 46 öğretmen adayı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin bir kısmı araştırmacının odasında bir kısmı da fakültelerdeki boş sınıflarda gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler ortalama 15 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Hem metafor hem de görüşme verileri içerik analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Metafor verilerinin analizi aşamasında öncelikle tüm metaforlar excel dosyasına alfabetik olarak listelenmiştir. Geçersiz metafor formlarının tespiti için şu işlemler gerçekleştirilmiştir: metaforu olmayan; metaforu olan, fakat gerekçesi olmayan; metafor ve gerekçesi mantıksal açıdan uyuşmayan; başta verilen kavramın tanımı ya da açıklaması şeklinde olan veya boş bırakılan formlar (f=122) araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Geçersiz 122 formun çıkartılmasıyla geçerli olan 898 metafor formu tekrar listelenmiştir. Benzer özellikleri anlatan metaforlar, kategorilere göre sınıflandırılmış ve bu kategorileri en iyi temsil eden örnekler tespit edilmiştir. Görüşme verilerinin analizinde ise öğretmen adaylarının halk kültürüne yönelik görüşlerini içeren ses kayıtları bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Görüşme verileri birkaç kez okunduktan sonra kodlanarak ortak özellikleri açısından kategorilere ayrılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme verileri 6 kategori altında sunulmuştur.

Nitel verilerde çok sayıda katılımcıyla veri toplamak ve bu verileri analiz etmek oldukça zor bir süreçtir. Nitel çalışmalarda, araştırmacıların çalışmanın geçerliliği ve güvenilirliği adına birtakım önlemler alması gerekir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Söz konusu çalışmada sürecin ve katılımcıların detaylı bir şekilde açıklanması yoluna gidilmiştir. Ayrıca öğretmen adaylarının görüşleri ile örnek metaforlar doğrudan alıntılarla yansız bir şekilde sunulmuştur. Öğretmen adayları ile gerçekleştirilen görüşmelerde görüşme verileri özetlenerek öğretmen adaylarının teyidinde sunulmuştur. Bunlara ilaveten araştırmanın güvenilirliği için Miles ve Huberman (1994, s.64)'ın geliştirdiği güvenilirlik formülü uygulanmıştır. Araştırmacı ve eğitim bilimleri alanında uzman başka bir araştırmacı tarafından iki veri seti, birbirinden bağımsız bir şekilde kodlanmıştır. Kodlamalar arasındaki tutarlılık oranları; metafor verileri için %96, görüşme verileri için de %97 olarak tespit edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde öncelikle öğretmen adaylarının halk kültürü dersine yönelik geliştirdikleri metaforlar sunulmuş; ardından da kategorilere yer verilmiştir. Öğretmen adaylarının halk kültürüne yönelik ürettikleri metaforlar ortak özellikleri bakımından 17; görüşleri ise 6 kategori altında incelenmiştir.

Tablo 2: Öğretmen adaylarının halk kültürü kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
Oksijen/Nefes Almak	2	Su	18	Kitap	1
	2				8
Okul/Eğitim	1	Suriyeliler	15	Yemek	1
	8				3
Tarih	1	Kütüphane	13	Batıl İnanç	1
	3				3
Kalp	1	Önyargı	12	Yaşam/Hayat	1
	2				1
Tutkal/Yapıştırıcı/Zamk	1	Öğretmen	10	Hurafe	1
	0				0
İnternet Kafe	1	Bulaşıcı Hastalık	10	Aile/Anne Baba	1
	0				0
İskelet Sistemi/Omurga	9	Ayna	9	Sağlık	9
Binanın Temeli	9	Tecrübe	9	Mektup	9
Lüzumsuz Bilgi Yığını	9	Saç	8	Apandis	8
Daktilo	8	Gökkuşuğu	8	Bataklık	8
Şarap	7	Bakırcılık	7	Köprü	7
Şirin Baba	7	Gazete	7	Dantel	7
Tükenmez Kalem/Dolma Kalem	7	Dil	7	Antika	6
İstanbul	6	Skolastik Düşünce	6	Kök Hücre	6
Google	6	Aşure	6	Yobazlık	6
Anne	6	El Feneri	6	Virüs	6
İnternet	6	İlaç	6	Şair	5
Parmak İzi	5	Müze	5	Genetik	5
Sülük	5	Lamba	5	İlber Ortaylı	5
Bilim İnsanı	5	Tuz	5	Geri Kalmışlık	5
Haberler	5	Kadın	5	Kast Sistemi	5
Üniversite	5	Ortaçağ Zihniyeti	5	Türlü Yemeği	5
İnci	5	Sürü Psikolojisi	5	Atatürk	5
Örümcek Adam	5	Picasso	5	Sirke	4
Doktor	4	Dövme	4	At Arabası	4
Beyin	4	Güneş	4	Makinist	4

Türk Mutfağı	4	Pusula	4	Bilge İnsan	4
Evlat	4	Halil İnalçık	4	Bilgisayar	4
Wikipedia	4	Müzik	4	Rüşvet	4
Salata	4	Matruşka	4	Yumurta	4
Gözlük	4	Altın	4	Orkestra Şefi	4
Maya	4	Sivilce/Akne	4	Aşk Acısı	4
Bebek	4	Sabun	4	İnsan/İnsanlar	3
İlk Yardım Çantası	3	Ağrı Kesici	3	Kardeş	3
Asalak	3	Çekirdek	3	Kocakarı İlacı	3
Ekmek	3	Adana Kebap	3	Beşik Ulemalığı	3
Aristo	3	Kara Haber	3	Bakteri	3
Suç	3	Mesir Macunu	3	Robin Hood	3
Hatıralar	3	Vatan	3	Neo	3
Kanser	3	Klasik Müzik	3	Polat Alemdar	3
Meydan Larousse	3	İntegral	3	Bayrak	3
Mahalle(miz)	3	Şiir	3	Mikrop	3
Temel Reis	3	Naylon Poşet	3	Bukalemun	3
Harry Potter	3	Kulaktan Kulağa Oyunu	3	Pırasa Yemeği	3
Fotoğraf	3	Granit	2	Türk Kahvesi	2
Atatürk'ün Düşünceleri	2	Toprak	2	Padişahlık	2
Soyadı	2	Uyku	2	Geniz Akıntısı	2
Leyla ile Mecnun'un Aşkı	2	Kalıplaşmış Davranış/Basmakalıp Davranış	2	Engizisyon Mahkemesinde Yargılanmak	2
Profesör	2	Esaret	2	Mutasyon	2
Soba	2	Parfüm	2	Whatsapp	2
Çığlık	2	Çamaşır Makinesi Tuzu	2	Hammurabi Kanunları	2
Dedikodu	2	Grip	2	Alış Veriş Merkezi	2
Mevlana	2	Makine	2	Televizyon	2
Mıknatıs	2	Saat	2	Satranç	2

Martin Luther	2	Ezel	2	Fosil	2
Halk Oyunları	2	Play Station	2	Anadolu İnsanı	2
Elmas	2	Dolar	2	Taş Kömürü	2
Akarsu	2	Para	2	Dogmatizm	2
Safranbolu	1	Destan	1	Aforoz Edilmek	1
Fabrika Üretimi	1	Telefon	1	Örümcek Beyinlilik	1
Navigasyon	1	Verem	1	Erkek	1
Kaptan	1	Sosyal Bilgiler	1	Olimpiyatlar	1
Karışık Izgara	1	Edebiyat	1	Koro	1
Doğa	1	Rakı	1	Gelincik	1
Bayramlar	1	Toka	1	Ressam	1
Petrol	1	Günlük	1	Bayat Ekmek	1
Beypazarı Evleri	1	Anı Defteri	1	Yeni Gelin	1
Çıkrıkçılar Yokuşu	1	Milli Takım	1		

Elde edilen verilerin analizi sonucu, öğretmen adaylarının halk kültürüne ilişkin toplamda 203 metafor ürettiği tespit edilmiştir. Öğretmen adayları tarafından en fazla üretilen metaforlar sırası ile; 'oksijen/nefes almak, su, kitap, okul/eğitim, Suriyeliler, yemek, tarih, kütüphane, batıl inanç, kalp, önyargı ve yaşam/hayat' şeklindedir. Ayrıca öğretmen adaylarının halk kültürüne ilişkin zihinlerinde yer alan imgeleri açıklamak amacı ile kullandığı bazı metaforların (örneğin tarih, saç, köprü, dil, antika, kök hücre gibi) birden fazla kategoride kullanıldığı da tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının halk kültürü kavramına yönelik sahip oldukları metaforların kategorileri şu şekildedir:

Kategori 1 Vazgeçilmez ve Değerli Unsuru Olarak Halk Kültürü: Öğretmen adaylarının en fazla (f=159) üzerinde durdukları konu, toplumlar ve bireyler için halk kültürünün vazgeçilmez ve değerli oluşudur. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının bu kategoride 'oksijen/nefes almak (f=22), su (f=18), yemek (f=13), kalp (f=12), binanın temeli (f=9), iskelet sistemi/omurga (f=9), inci (f=5), tuz (f=5), kadın (f=5), okul (f=5), beyin (f=4), saç (f=4), altın (f=4), Türk mutfağı (f=4), evlat (f=4), kardeş (f=3), çekirdek (f=3), adana kebab (f=3), müzik (f=3), ekmek (f=3), vatan (f=3), saat (f=2), antika (f=2), dolar (f=2), satranç (f=2), elmas (f=2), para (f=2), toprak (f=2), uyku (f=2), kök hücre (f=1) ve petrol (f=1)' kavramları ile metafor ürettikleri görülmüştür. Söz konusu kategoriye temsil eden metaforlardan bazıları şu şekildedir:

"Halk kültürü kalp gibidir. Çünkü kalp çalışmazsa insan yaşamı son bulur. Halk kültürü olmazsa da milletimiz yok olur(Coğrafya, K)". "Halk kültürü su gibidir. Çünkü insan su olmadan yaşayamaz. Türk milleti de halk kültürü olmadan yaşayamaz, ölür(Tarih, E)". "Halk kültürü binanın temeli gibidir. Çünkü temel olmazsa bina yıkılır. Halk kültürü olmazsa da milletler dağılır, yok olur(Sosyal Bilgiler, E)". "Halk kültürü saç gibidir. Çünkü saçın nasıl her bir teli önemli ise toplumları ayakta tutan kültürün her bir teli de çok önemlidir(İngilizce, K)". "Halk kültürü satranç gibidir. Çünkü her bir elemanı birbirinden değerlidir(Kimya, E)". "Halk kültürü antika gibidir. Çünkü yıllar geçtikçe değeri daha da artar(Almanca, K)".

Kategori 2 Bilgilendirici/Yol Gösterici Unsur Olarak Halk Kültürü: Öğretmen adaylarının halk kültürü kavramına ilişkin ürettikleri en fazla ikinci metaforun (f=154) 'bilgilendirici/yol gösterici unsur olarak halk kültürü' kategorisinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların, halk kültürünün toplumu bilgilendirme ve yönlendirme işlevine vurgu yaptıkları bu kategoride; 'kitap (f=18), kütüphane (f=13), okul/eğitim (f=12), öğretmen (f=10), Şirin Baba (f=7), Google (f=6), anne (f=6), el feneri (f=6), internet (f=6), bilim insanı (f=5), haberler (f=5), lamba (f=5), İlber Ortaylı (f=5), gazete (f=5), üniversite (f=5), Güneş (f=4), pusula (f=4), Halil İnalçık (f=4), makinist (f=4), bilge insan (f=4), bilgisayar (f=4), Wikipedia (f=4), Aristo (f=3), Meydan Larousse (f=3), profesör (f=2), soba (f=2), navigasyon (f=1) ve kaptan (f=1)' kavramlarını kullanılarak metaforlar ürettiği tespit edilmiştir. Bu kategori altında üretilen metaforlardan bazıları şu şekildedir:

"Halk kültürü kitap gibidir. Çünkü bütün bilgiler bu kitaptadır. Eğer kitabın bir sayfasına zarar gelirse tüm toplum bu bilgilerden mahrum kalır(Türkçe, K)". "Halk kültürü kütüphane gibidir. Çünkü içinde en nadir ve eski eserlerden tutun da en yeni olanına kadar her şey mevcuttur. Yeter ki ihtiyaç duyduğunuz anda onu kullanmayı bilin. Her zaman engin bilgi denizinde size ihtiyacınız olan bilgiyi verecektir(Sosyal Bilgiler, K)". "Halk kültürü Şirin Baba gibidir. Çünkü her başı sıkışan ona koşar. Tüm bilgiler, deneyimler ondadır(Okulöncesi, K)". "Halk kültürü soba gibidir. Çünkü soba nasıl etrafını ısıtır, aydınlatırsa halk kültürü de toplumu ısıtır, aydınlatır(Fizik, K)". "Halk kültürü Güneş gibidir. Çünkü en umutsuz olduğunuz anda bile yüzyıllık deneyimi ile hayatınıza Güneş gibi doğar ve doğru yolu bulmanızı sağlar(Coğrafya, K)".

Kategori 3 Gelişmenin Önünde Engel Olarak Halk Kültürü: Araştırmaya katılan 103 öğretmen adayının, halk kültürünü bilimselliğin ve gelişmenin önünde engel olarak algıladığı tespit edilmiştir. İlgili kategoride 'batıl inanç (f=13), önyargı (f=10), hurafe (f=10), batakılık (f=8), skolastik düşünce (f=6), yobazlık (f=6), geri kalmışlık (f=5), kast sistemi (f=5), sülük (f=5), bakteri (f=3), asalak (f=3), ortaçağ zihniyeti (f=3), kocakarı ilacı (f=3), beşik ulemalığı (f=3), virüs (f=3), dogmatizm (f=2), padişahlık (f=2), geniz akıntısı (f=2), Hammurabi Kanunları (f=2), kalıplaşmış davranış/basmakalıp davranış (f=2), esaret (f=2), engizisyon mahkemesinde yargılanmak (f=2), fabrika üretimi (f=1), örümcek beyinlilik (f=1) ve aforoz edilmek (f=1)' kavramları ile metaforlar geliştirilmiştir. Bu kategoriyi temsil eden metafor örneklerinden birkaçı şu şekildedir:

"Halk kültürü batakılık gibidir. Çünkü insanları akıl ve mantıktan uzaklaştırarak toplumların ilerlemesini engeller, onları içine çeker (Bilg. Tek. Öğr., K)". "Halk kültürü asalak gibidir. Çünkü kendisinin yaşaması için diğerlerinin yaşamasına izin vermez. İnsanları sömürür. Halk kültürü de kendi yaşaması için bilimsel düşüncenin yaşamasını istemez (Fizik, K)". "Halk kültürü önyargı gibidir. Çünkü kendi duygu ve düşüncesi dışında doğru olacağını kabul etmez (Kimya, E)". "Halk kültürü batıl inanç gibidir. Çünkü doğru olmadığı bilinse de nesilden nesile aktarılır (Fen Bilgisi, K)". "Halk kültürü örümcek beyinlilik gibidir. Çünkü eskiye bağlanıp çağı yakalayamayanların sığındığı ritüellerdir (Matematik, K)".

Kategori 4 Geçerliliğini Yitirmiş Bilgi Alanı Olarak Halk Kültürü: Araştırmaya katılan öğretmen adayından 74'ü ürettikleri metaforlarda halk kültürünü önemsiz bilgi alanı olarak nitelemiştir. Bu kategoride katılımcıların; 'internet kafe (f=10), mektup (f=9), lüzumsuz bilgi yığını (f=9), apandis (f=8), daktilo (f=8), dantel (f=7), bakırcılık (f=7), sürü psikolojisi (f=5), at arabası (f=4), integral (f=3), çamaşır makinesi tuzu (f=2) ve ortaçağ zihniyeti (f=2)' kavramları ile metaforlarını geliştirdikleri tespit edilmiştir. Bu kategori altında üretilen metafor örneklerinden bazıları şöyledir:

"Halk kültürü mektup gibidir. Çünkü geçmişte kullanılmış olsa da artık e-mail, cep telefonu, face time gibi iletişim araçları var. Artık mektup da halk kültürü de kullanılmamaktadır (Bilg. Tek. Öğr., E)". "Halk kültürü internet kafe gibidir. Çünkü on beş, yirmi yıl önce kimsede internet yokken çok işe yarardı. Ama artık herkesin evinde, işinde, hatta cep telefonunda interneti var. O yüzden artık hiçbir iş yapamaz. Eskilerin bilgisi olan halk kültürü de eski çağlarda işe yarardı. Günümüzde işlerliğini kaybetti (Fizik, K)". "Halk

kültürü apandis gibidir. Çünkü bir işlevi yoktur; ama vücutta yer kaplar (Matematik, K)”.“Halk kültürü integral gibidir. Çünkü sorgulamadan ezberlettirilip uygulattırılır. Fakat zamanla gereksiz olduğunu anlarsın, halk kültürü de böyledir (Fen Bilgisi, K)”.

Kategori 5 Hızla Yayılan Unsur Olarak Halk Kültürü: Katılımcıların 58’i geliştirdikleri metaforlarda halk kültürünün çok hızlı bir şekilde yayılmasına vurgu yapmıştır. Bu kategoriye ilişkin öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlar incelendiğinde ‘şiir (f=3) ve parfüm (f=2)’ kavramları ile olumlu; ‘Suriyeliler (f=15), bulaşıcı hastalık (f=10), rüşvet (f=4), kara haber (f=3), virüs (f=3), suç (f=3), kanser (f=3), mikrop (f=3), önyargı (f=2), çığlık (f=2), dedikodu (f=2), grip (f=2) ve verem (f=1)’ kavramlarıyla da olumsuz anlam taşıyan metaforlar geliştirmişlerdir. Söz konusu kategoriye ait örnek metaforlardan bazıları şu şekildedir:

“Halk kültürü Suriyeliler gibidir. Çünkü bir bakmışınız her yeri istila etmişlerdir. Anlamazsınız bile(...)(Biyoloji, K)”.“Halk kültürü bulaşıcı hastalık gibidir. Çünkü biranda tüm topluma yayılır (Kimya, K)”.“Halk kültürü dedikodu gibidir. Çünkü bir kişi bile bilse hızla yayılır (Fizik, K)”. “Halk kültürü kanser gibidir. Çünkü tüm vücuda hızla yayılır. Halk kültürü de milletin en küçük kılcal damarlarına kadar yayılır (Almanca, K)”.“Halk kültürü parfüm gibidir. Çünkü çabucak yayılır (Sosyal Bilgiler, K)”.“Halk kültürü şiir gibidir. Çünkü ikisi de hızla yayılır (Türkçe, K)”.

Kategori 6 Çeşitlilik Gösteren Unsur Olarak Halk Kültürü: Katılımcıların bu kategoride; ‘gökkuşağı (f=8), aşure (f=6), İstanbul (f=6), türlü yemeği (f=5), salata (f=4), matruşka (f=4), mesir macunu (f=3), alışveriş merkezi (f=2), gazete (f=2), sosyal bilgiler (f=1), okul (f=1), olimpiyatlar (f=1), koro (f=1), insanlar (f=1), karışık ızgara (f=1), edebiyat (f=1) ve müzik (f=1)’ kavramları ile metaforlar oluşturdukları görülmüştür. Bu kategori altında üretilen metaforlardan bazıları şu şekildedir:

“Halk kültürü gökkuşağı gibidir. Çünkü gökkuşağına baktığımızda önce onu bir bütün olarak algılarız. Ama ayrıntılı bakınca birbirinden farklı renklerinin olduğunu ve bu renklerin bir bütün ve ahenk içinde hareket ettiğini görürüz. Tıpkı halk kültürü gibi (Türkçe, K)”.“Halk kültürü gazete gibidir. Çünkü içinde siyaset, eğitim, ekonomi, astroloji vb. her şey vardır. Halk kültüründe de her şey mevcuttur. Edebi türler, giyim, yemek vs. kültürün tüm ögeleri (...) (Sosyal Bilgiler, E)”.“Halk kültürü matruşka gibidir. Çünkü içini açtıkça farklı farklı şeyler çıkar karşımıza (Sınıf Eğitimi, E)”.“Halk kültürü olimpiyatlar gibidir. Çünkü farklı spor dallarını bir arada izleme imkânı verir. Halk kültürü de farklı kültürel değerleri bir arada sunar (Beden Eğitimi, E)”.

Kategori 7 Birleştirici Unsur Olarak Halk Kültürü: Halk kültürü kavramını millî beraberliği sağlayan unsur olarak algılayan katılımcıların (f=38); ‘tutkal/yapıştırıcı/zamk (f=10), dil (f=4) maya (f=4), yumurta (f=4), orkestra şefi (f=4), mıknaş (f=2), Mevlâna (f=2), aile (f=2), makine (f=2), köprü (f=2), rakı (f=1) ve toka (f=1)’ kavramalarını kullanarak metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Birleştirici unsur olarak halk kültürü kategorisini temsil eden metafor örneklerinden birkaçı şu şekildedir:

“Halk kültürü tutkal gibidir. Çünkü aynı toplumdaki bireylerin birbirleri ile bağlarını kuvvetlendirir (Türkçe, K)”.“Halk kültürü Mevlâna gibidir. Çünkü halk kültürü tıpkı Mevlâna gibi herkesi kucaklar. Tüm insanları birleştirir (Felsefe, K)”.“Halk kültürü rakı gibidir. Çünkü rakının bir sofraya etrafında insanları buluşturması gibi bütün toplumu bir araya getirir (Beden Eğitimi, E)”.“Halk kültürü toka gibidir. Çünkü bir toka misali insanları bir arada tutar (Sosyal Bilgiler, K)”.

Kategori 8 Mücadeleci Unsur Olarak Halk Kültürü: Öğretmen adaylarının bir kısmı (f=34) halk kültürünün popüler kültür ile yaptığı mücadelelere atıfta bulunarak metaforlarında halk kültürünün savaşçı yönünü ön plana çıkarmışlardır. Halk kültürünün, halkı koruma adına giriştiği mücadelelerin anlatılmak istendiği bu

metaforlarda; 'Örümcek Adam (f=5), Atatürk (f=5), anne-baba (f=4), Neo (f=3), Robin Hood (f=3), Polat Alemdar (f=3), Temel Reis (f=3), Harry Potter (f=3), Martin Luther (f=2), Ezel (f=2) ve gelincik (f=1)' kavramlarının kullanıldığı görülmektedir. Bu kategori altında üretilen metafor örneklerinden bazıları şöyledir:

"Halk kültürü Polat Alemdar gibidir. Çünkü Polat da halk kültürü de bu vatan için her şeyi göze alır. Vatani her şeyden üstün tutar, onu korurlar (Tarih, E)". "Halk kültürü Robin Hood gibidir. Çünkü zalimlerin karşısında halkın da hep yanındadır. Halk kültürü de Robin Hood gibi halkı için savaşır (İngilizce, K)". "Halk kültürü anne-baba gibidir. Çünkü anne babanın evlatlarını koruması gibi halk kültürü de Türk milletini küreselleşmeye karşı koruyup kollar. Türk milletinin zarar görmemesi için çabalar (Sınıf Eğitimi, K)". "Halk kültürü gelincik gibidir. Çünkü çok narin olmasına rağmen hayatta kalmak için direnir. Halk kültürü de yoğun baskılara rağmen hem kendi hem de Türk milletinin devamı için direnir (Türk Dili ve Edebiyatı, K)". "Halk kültürü Martin Luther gibidir. Çünkü halk kültürü de Martin Luther gibi doğrunun savaşını verir (Fransızca, K)".

Kategori 9 Değeri Anlaşılmayan Unsur Olarak Halk Kültürü: Katılımcıların bu kategoride; 'sağlık (f=9), Picasso (f=5), şair (f=5), saç (f=4), pırasa yemeği (f=3), klasik müzik (f=3), bayat ekmek (f=1), yeni gelin (f=1) ve ressam (f=1)' kavramlarıyla metaforlarını geliştirdikleri belirlenmiştir. Bu kategoriyi temsil eden metafor örneklerinden birkaçı şu şekildedir:

"Halk kültürü Picasso gibidir. Çünkü değeri kaybedilince anlaşılır (Türk Dili ve Edebiyatı, K)". "Halk kültürü yeni gelin gibidir. Çünkü kimseye yaranamaz. Halk kültürü de ne gelenekçilere ne de yenilikçilere yarar! Yani halk kültürü yeni gelin gibi ne o tarafa ne bu tarafa yaranabilir! (Sosyal Bilgiler, K)". "Halk kültürü saç gibidir. Çünkü varken hiç değeri bilinmez. Ama tel tel dökülüp yok olunca değerini anlarsın. Halk kültürü de böyledir. Tek tek kültür varlıkları yok olunca değerini anlarsın (Fen Bilgisi, E)".

Kategori 10 Yansıtıcı Unsuru Olarak Halk Kültürü: Araştırmaya katılan bazı öğretmen adaylarının (f=32) metaforlarında halk kültürünü yaşamın bir yansıması olarak nitelendirdiği görülmektedir. Bu kategoride öğretmen adayları; 'yaşam/hayat (f=11), ayna (f=9), gözlük (f=4), fotoğraf (f=3), hatıralar (f=3), günlük (f=1) ve anı defteri (f=1)' kavramlarını kullanarak zihinsel imajlarında yer alan halk kültürüne ilişkin algıları ortaya koymuşlardır. Söz konusu kategori altında üretilen metaforlardan bazıları şu şekildedir:

"Halk kültürü yaşam gibidir. Çünkü insan yaşamına dair her şeyi içerir (Türkçe, K)". "Halk kültürü ayna gibidir. Çünkü toplumun yaşayışını, örf ve âdetini yansıtır (Tarih, K)". "Halk kültürü gözlük gibidir. Çünkü etrafımızda olup biten her şeyi net olarak görmemizi sağlar (Felsefe, E)". "Halk kültürü fotoğraf gibidir. Çünkü toplumun her şeyini olduğu gibi gösterir (Sınıf Eğitimi, K)". "Halk kültürü hatıralar gibidir. Çünkü içinde yaşanmışlık vardır. Toplumun yaşadıklarını sunar (Zihinsel Engelliler, E)".

Kategori 11 Zamanla Oluşan Unsur Olarak Halk Kültürü: Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının 27'si ürettikleri metaforlarda, halk kültürünün oluşum sürecinin uzun zaman almasına vurgu yapmıştır. Söz konusu kategoride öğretmen adayları; 'tecrübe (f=9), şarap (f=7), sirke (f=4), bebek (f=3), granit (f=2) ve taş kömürü (f=2)' kavramlarını kullanarak algılarını açıklayan metaforlar üretmişlerdir. Bu kategoriyi temsil eden metaforlardan bazıları şu şekildedir:

"Halk kültürü tecrübe gibidir. Çünkü zamanla meydana gelir (Sınıf Eğitimi, K)". "Halk kültürü şarap gibidir. Çünkü yıllanarak oluşurlar (Müzik, E)". "Halk kültürü bebek gibidir. Çünkü olgunlaşması için zamana ihtiyaç duyar (Okulöncesi, K)". "Halk kültürü granit gibidir. Çünkü her ikisi de yavaş yavaş oluşur (Coğrafya, K)".

Kategori 12 Eskiye Tanıtan Unsur Olarak Halk Kültürü: Araştırma verilerinin analizine göre 27 öğretmen adayının zihninde halk kültürü kavramının geçmişi tanıtan bilgi alanı olarak algılandığı görülmüştür. Öğretmen adayları bu kategoride; 'tarih (f=8), müze (f=5), köprü (f=5), antika (f=4), fosil (f=2), Beypazarı Evleri (f=1), Çıkrıkçılar Yokuşu (f=1) ve Safranbolu (f=1)' kavramlarını kullanarak metafor üretmişlerdir. Bu kategori altında üretilen metaforlardan bazıları şu şekildedir:

"Halk kültürü tarih gibidir. Çünkü geçmişi bilmemizi sağlar (Kimya, K)". "Halk kültürü Çıkrıkçılar Yokuşu gibidir. Çünkü içinde yaşanmışlık vardır. Etrafınızı geçmişin değerleri, örf ve adetleri; yani halkın kültürü sarar (Sosyal Bilgiler, E)". "Halk kültürü fosil gibidir. Çünkü geçmiş hakkında bilgi verir (Biyoloji, K)". "Halk kültürü köprü gibidir. Çünkü geçmişten gelen bilgiyi bugüne aktararak geçmişi daha iyi tanımamızı sağlar (Almanca, K)."

Kategori 13 Millî Unsur Olarak Halk Kültürü: Araştırmaya katılan öğretmen adaylarından 26'sının halk kültürünü bizi diğer milletlerden ayıran özellikler şeklinde nitelendirdikleri görülmektedir. Katılımcılar ilgili kategoride 'parmak izi (f=5), aile (f=4), mahalle(miz) (f=3), bayrak (f=3), dil (f=3), Anadolu insanı (f=2), Türk kahvesi (f=2), halk oyunları (f=2), millî takım (f=1) ve bayramlar (f=1)' kavramlarını kullanarak metaforlarını üretmişlerdir. Bu kategori altında üretilen metaforlardan bazıları şu şekildedir:

"Halk kültürü Anadolu insanı gibidir. Çünkü halk kültürünün de Anadolu insanın da kendine has özellikleri vardır. Kimselere benzemez (Coğrafya, E)". "Halk kültürü parmak izi gibidir. Çünkü herkeste vardır; ama şekli, yapısı, özellikleri farklıdır. Halk kültürü de her millette olmasına rağmen yapısı, unsurları, içerikleri farklı farklıdır (Sosyal Bilgiler, K)". "Halk kültürü millî takım gibidir. Çünkü tüm oyuncularımızdır. Halk kültürünün de tüm unsurları bize aittir (Zihinsel Engelliler, E)".

Kategori 14 Tedavi Edici Unsur Olarak Halk Kültürü: Öğretmen adaylarının bir kısmının (f=25) zihninde toplumsal bozulmaların ve hasarların onarılması konusunda halk kültürünün yardımcı olduğu düşüncesinin hâkim olduğu görülmektedir. İlgili kategoride; 'ilaç (f=6), kök hücre (f=5), sabun (f=4), doktor (f=4), ilk yardım çantası (f=3) ve ağrı kesici (f=3)' kavramlarının kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu kategoriyi temsil eden metaforlardan birkaçı şu şekildedir:

"Halk kültürü kök hücre gibidir. Çünkü ne zaman toplumun bir yapısı yara alsın veya hasar görsün halk kültürü hemen orayı iyileştirir. Toplumu eski haline kavuşturur (Türkçe, K)". "Halk kültürü ilaç gibidir. Çünkü ilaçlar insanları tedavi eder. Halkın ürettiği kültür de toplumu tedavi edip ayakta tutar (Sosyal Bilgiler, K)". "Halk kültürü sabun gibidir. Çünkü sabunun mikropları arındırıp temizlediği gibi halk kültürü de kültürel yozlaşmaya karşı insanların zihnini temizler (Tarih, E)".

Kategori 15 Kalıcı-İzli Unsur Olarak Halk Kültürü: Bu kategoride öğretmen adaylarından 22'si halk kültürünün geçici olmadığına gönderme yapmıştır. Katılımcıların ürettikleri metaforlarda; 'tükenmez kalem/dolma kalem (f=7), aşk acısı (f=4), dövme (f=4), sivilce/akne (f=4) ve naylon poşet (f=3)' kavramlarını kullanarak algılarını açıklamaya çalıştıkları tespit edilmiştir. Söz konusu kategoriyi temsil eden metafor örneklerinden bazıları şu şekildedir:

"Halk kültürü tükenmez kalem gibidir. Çünkü silinse bile izi kalır. Halk kültürü de öyledir. Türk milleti var olduğu sürece kültürü de var olacaktır. Kültür milleti, millet de kültürü besleyecektir. Sonsuza kadar payidar olacaklardır (Sosyal Bilgiler, K)". "Halk kültürü dövme gibidir. Çünkü bir kere yaptırın mı dövme vücudunda kalır. Halk kültürü de bir kere oluştu mu onu kimse yok edemez (İngilizce, K)". "Halk kültürü sivilce gibidir. Çünkü geçse de izi mutlaka kalır (Fen Bilgisi, E)". "Halk kültürü naylon poşet gibidir. Çünkü yok olması için yüzyıllar gerekir (Coğrafya, E)". "Halk kültürü aşk acısı gibidir. Çünkü unutmak istesen de hiçbir zaman unutamazsın (Kimya, E)".

Kategori 16 Nesilden Nesile Aktarılan Unsur Olarak Halk Kültürü: Öğretmen adayları bu kategoride ‘genetik (f=5), tarih (f=5), kulaktan kulağa oyunu (f=3), Leyla ile Mecnun’un aşkı (f=2), soyadı (f=2), Atatürk’ün düşünceleri (f=2), bebek (f=1) ve destan (f=1)’ kavramları ile metafor üretmişlerdir. Bu kategori altında üretilen metaforlardan bazıları şu şekildedir:

“Halk kültürü genetik gibidir. Çünkü nesilden nesile aktarılır (Fen Bilgisi, E)”. “Halk kültürü kulaktan kulağa oyunu gibidir. Çünkü nesiller değişse de aktarılan bilgi hep vardır (Sınıf Eğitimi, K)”. “Halk kültürü soyadı gibidir. Çünkü yeni doğan bebeğe verilerek kuşaklar boyunca aktarılır. Halk kültürü de tıpkı soyadı gibi yeni doğan bebeklere aktarılarak devamlılığı sağlar (Sosyal Bilgiler, E)”.

Kategori 17 Değişim Unsuru Olarak Halk Kültürü: Halk kültürü kavramını değişim unsuru olarak algılayan 18 öğretmen adayı oluşturdukları metaforlarda; ‘bukalemun (f=3), televizyon (f=2), Play Station (f=2), mutasyon (f=2), WhatsApp (f=2), akarsu (f=2), insan (f=2), telefon (f=1), erkek (f=1) ve doğa (f=1)’ kavramlarını kullanmışlardır. Söz konusu kategoriyi temsil eden metafor örneklerinden bazıları şu şekildedir:

“Halk kültürü bukalemun gibidir. Çünkü bukalemun bulunduğu ortama göre rengini değiştirir. Halk kültürü de kentte farklı köyde farklı; 100 yıl önce farklı 100 yıl sonra farklı uygulansa da özü aynıdır. Bu açıdan bakılınca bukalemunla halk kültürü arasında benzerlikler vardır (Tarih, K)”. “Halk kültürü telefon gibidir. Çünkü zaman geçtikçe modernleşir. Halk kültürü de zamanla değişmiştir. Geleneklerin çoğu zamana ve ihtiyaçlara göre değişikliğe uğramıştır, modernleşmiştir (Türkçe, E)”. “Halk kültürü WhatsApp gibidir. Çünkü sürekli yeni sürümleri çıkar. Değişmezse, güncellenmezse yok olurlar (İngilizce, K)”.

Araştırmanın bir diğer alt probleminde ‘Öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlar öğrenim görülen branşa göre farklılık göstermekte midir?’ sorusuna cevap aranmıştır. Yapılan analizler sonucunda; 898 öğretmen adayının ürettiği metaforların 668’inin (%75) olumlu, 230’unun (%25) da olumsuz anlam taşıdığı tespit edilmiştir. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri branşlar ile ürettikleri metaforların olumlu/olumsuz anlam içeriğini gösteren bilgiler tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: Öğretmen adaylarının halk kültürüne ilişkin ürettikleri metaforların durumu

Fakülte	Öğrenim Görülen Branş	Olumlu Anlam	Olumsuz Anlam
Eğitim Fakültesi	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri	8	20
	Biyoloji	10	28
	Fen Bilgisi	13	31
	Fizik	9	30
	Kimya	11	29
	Matematik	19	32
	Müzik	35	2
	Resim - İş	28	4
	Zihin Engelliler	19	2
	Görme Engelliler	16	3
	Coğrafya	26	2
	Felsefe Grubu	24	11
	Sosyal Bilgiler	59	0
	Tarih	38	1
	Türk Dili ve Edebiyatı	39	1
	Türkçe	53	0
	Okulöncesi	56	3
	Sınıf Eğitimi	74	5

	İngiliz Dili	48	9
	Fransız Dili	12	5
	Arap Dili	15	0
	Alman Dili	11	4
Spor Bil. Fak.	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	45	8
TOPLAM		668(%75)	230(%25)

Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri branşlar ile ürettikleri metaforlar incelendiğinde; fen bilimleri alanında öğrenim gören 240 öğretmen adayının %70'nin (f=170) halk kültürüne karşı olumsuz anlam içeren metaforlar ürettikleri tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan ve sosyal bilimler alanında öğrenim gören 658 öğretmen adayının ise %90'nın halk kültürüne karşı olumlu anlam içeren metafor ürettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal bilimler alanında öğrenim gören sadece 60 öğretmen adayının zihinsel imgesinde halk kültürüne yönelik olumsuz bir algının olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulgu, öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri branşların halk kültürüne yönelik algılarının oluşmasında etkili olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın bir diğer amacı; öğretmen adaylarının ürettikleri metaforları da göz önünde bulundurarak halk kültürü kavramını nasıl anlamlandırdığının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda katılımcılara 'Halk kültürü hakkında ne düşünüyorsunuz? Açıklar mısınız?/Halk kültürü sana neyi ifade ediyor? Açıklar mısınız?' sorusu yöneltilmiştir. Görüşmeye katılan 46 öğretmen adayının vermiş olduğu cevaplar 6 kategori altında incelenerek veriler tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Öğretmen adaylarının halk kültürüne ilişkin görüşleri

Kategoriler	f
1.Bilgilendirici Unsur Olarak Halk Kültürü	15
2.Millî Unsur Olarak Halk Kültürü	10
3.Gelişmenin Önünde Engel Olarak Halk Kültürü	6
4.Eskiye Tanıtıcı Unsur Olarak Halk Kültürü	6
5.Geçerliliğini Yitirmiş Bilgi Alanı Olarak Halk Kültürü	5
6.Zamanla Oluşan Unsur Olarak Halk Kültürü	4
Toplam	46

Geçleştirilen görüşmelerde öğretmen adaylarının en fazla (f=15) halk kültürünün toplumu bilgilendirme özelliğini dile getirdikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarından birinin bu konudaki görüşü şu şekildedir: "(...)Halk kültürü; bize doğrular, gerçekler hakkında bilgi verir. Defalarca denenmiştir. Halk kültürünün bilgileri güvenilirdir(...)" (Coğrafya, E)".

Görüşmeye katılan 10 öğretmen adayı halk kültürü hakkındaki düşüncelerini bizi diğer milletlerden ayıran özellikler şeklinde açıklamıştır. Bu kategoride düşüncelerini açıklayan öğretmen adaylarından birinin

ifadesi şu şekildedir: *“Ben halk kültürünü millî futbol takımımıza benzetmiştim.(...)Halk kültür bana ait olmayı anlatıyor. Bizi diğer toplumlardan ayıran, bize ait olan her türlü bilgi ve değerlerdir; yaşam biçimimizdir. Halk kültürünün tüm elemanları millî takım gibi bizimdir (Zihinsel Engelliler, E)”*.

Halk kültürü kavramını çağdaş ve bilimsel anlayışın karşısında konumlandıran 6 öğretmen adayından birinin görüşü ise şu şekildedir: *“Ben halk kültürünün skolastik düşünce gibi olduğunu düşünüyorum. Çünkü kalıpların dışına çıkamazsınız. Geçmişe bağlılık vardır, bu da ilerlemenin olmaması demektir. Mesela bazı Afrika ülkelerinde kültür diye kadın sünneti devam ettiriliyor. Bu çok yanlış, birçok kadın bunun yüzünden hastalanıyor, hatta ölüyor. Dogmatik düşünceler gibi hiç sorgulanmadan babadan oğula, anadan kıza aktarılıyor. Pek çoğu da bilimsellik, çağdaşlaşma ile ters (...) Gelişmiş Batılı ülkelerin hiçbiri kültürel özellikleriyle değil bilimsel çalışmalarıyla bugünlere gelmiştir (Kimya, E)”*.

Görüşmeye katılan 6 öğretmen adayı halk kültürünü ‘geçmişin tanıtıldığı unsur’ şeklinde konumlandırmıştır. Bir katılımcının bu konudaki görüşü şöyledir: *“Bence halk kültürü bizden önce yaşamış olan insanların yaptıklarını anlatır, onların yaşamlarını, ürettiklerini, süs eşyalarını, kullandıkları eşyaları, yemeklerini vb., ne bileyim işte eskilerin bayramlarıdır. Yani bir nevi tarihin alt dalı gibi, sosyal tarih gibidir (Görme Engelliler, K)”*.

Öğretmen adayları tarafından dile getirilen bir başka konu da halk kültürü kavramının ‘geçerliliğini kaybetmiş bilgi alanı’ şeklinde algılanmış olmasıdır. Katılımcıların görüşlerinden biri şu şekildedir: *“Halk kültürü hakkındaki düşüncelerim hiç iyi değil. Halk kültürü eskiden işe yarasa da günümüz bilimsel, çağdaş anlayışta hiçbir hükmü kalmamıştır. Eskide kalmıştır. Eğer hala geçerli olsa idi uzay çağını asla göremezdik (...)(Biyoloji, K)”*.

Görüşmeye katılan 4 öğretmen adayı halk kültürünün oluşum süreci üzerine düşüncelerini ifade etmişlerdir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden biri şu şekildedir: *“Bence Türk halk kültürü çok değerlidir. Halk kültüründe zaman çok önemlidir. Popüler kültür de pek çok insan tarafından benimsenir; ama halk kültürünü popüler kültürden ayıran şey, zamana yenik düşmemesidir! Bir anda oluşmadığı gibi bir anda da yok olmaz halk kültürü (Sosyal Bilgiler, E)”*.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma verilerinin analizi sonucunda; katılımcılar tarafından üretilen metaforların sayı ve çeşitlilik bakımından oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların geliştirdiği metaforlar incelendiğinde, öğretmen adaylarının bir kısmının öğrenim gördükleri branşlarla (coğrafya: granit, taş kömürü, Güneş; müzik: koro, klasik müzik, orkestra şefi; fen bilgisi: kök hücre, mutasyon, gen; beden eğitimi: olimpiyatlar, futbol takımı vb. gibi) bağlantı kurarak metaforlarını geliştirdiği görülmektedir.

Metafor verilerinin analizi sonucunda, halk kültürünün hem toplumlar hem de bireyler için vazgeçilmez olması öğretmen adayları tarafından en fazla dile getirilen konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ay-Selanik ve Fidan-Kurtdede (2013) tarafından sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ‘kültürel miras’ kavramına ilişkin algılarının metaforlar aracılığı ile belirlendiği çalışmada da öğretmen adaylarının kültürel mirasın vazgeçilmezliğine vurgu yaptıkları tespit etmiştir. Ünlü (2017) tarafından gerçekleştirilen başka bir çalışmada ise sosyal bilgiler öğretmen adaylarının ‘kültür’ kavramını en fazla yansıtıcı unsur olarak algılandığı tespit edilmiştir. Yine aynı çalışmada kültürün toplumları ‘yönlendirme’ ve ‘birleştirme’ işlevine vurgu yapan metaforlara da ulaşılmıştır. Bu anlamda, yukarıda ifade edilen çalışmaların bulguları ile gerçekleştirilen bu çalışmanın bulguları arasında benzerlik olduğu söylenebilir.

Öğretmen adaylarının halk kültürüne ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışmanın üzerinde önemle durulması gereken birtakım sonuçları olduğu düşünülmektedir. Öncelikle halk kültürü ile popüler kültür mücadelesinin anlatıldığı kategoride kullanılan kavramların dikkat çekici nitelikte olduğu

görülmektedir. Bazı öğretmen adaylarının televizyon kanalları aracılığı ile sunulan *Polat Alemdar* ve *Ezel* gibi popüler kültür kahramanlarını halk kültürü imgelerini açıklamak amacıyla kullanılması ilginç bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bulguya göre nispeten üzerinde daha fazla düşünülmesi gereken başka bir konu ise bazı öğretmen adaylarının metaforlarında kullandıkları “*Halkı için savaşan kahraman olarak Robin Hood; insanlığı kurtaran Neo; doğrunun savaşçısı Martin Luther; bilge insan Şirin Baba*” nitelendirmeleridir. Yukarıda sıralanan özelliklerin tamamı Türk kültürünün pek çok ögesinde mevcuttur. Halk kültürü gibi millî nitelikli bir kavramın açıklanmasında bu kadar fazla popüler kültür endüstrisinin empoze ettiği kodların kullanılması ironik bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmen adayları Türk kültürü gibi dünyanın sayılı, özgün ve çeşitli temsilleri yerine neden popüler kültür temsillerini kullanmaktadır? Acaba Türk kültürünü yeni nesillere aktaracak olan öğretmen adayları halk kültürü konusunda yeterli düzeyde yetkin midir? soruları akıllara gelmektedir. Elbette bu soruların cevaplarına ilişkin başlı başına ve derinlemesine bir araştırmanın yapılması yerinde olacaktır.

Bu çalışma ile öğretmen adaylarının sadece halk kültürüne yönelik algıları tespit edilmemiştir. Pek çok öğretmen adayının halk kültürüne yönelik yanlış veya eksik bilişsel ve duyuşsal yaşantı kaynaklı kavram yanlışlığına sahip olduğu bulgusuna da ulaşılmıştır. Öğretmen adaylarının zihinlerinde oluşan kavram yanlışlarından biri halk kültürünün geçmişi tanıtan bilgi alanı olarak görülmesidir. Türk kültürü yaşayan bir kültürdür ve kültür üretimi günümüzde de devam etmektedir (MEB, 2006; 2007; 2008; Oğuz, 2007). Halk kültürünün sadece kırsal alanlarda olduğunu iddia etmek ne kadar yanlış ise sadece eskiyi/geçmişi tanıtan bilgi alanı olarak görmek de bir o kadar yanlış bir yaklaşım olacaktır.

Öğretmen adaylarının zihinlerinde oluşan bir başka kavram yanlışlığı da halk kültürünün bilimselliğin karşıtı olarak algılanmasıdır. ‘*Kültür*’ ile ‘*gelişme*’nin karşıt olarak nitelendirilmesi öğretmen adaylarının zihninde ciddi bir kavram yanlışlığının olduğuna işaret eder. Öğretmen adaylarının ifadelerinde yer alan sözcüklerden anlaşılabilir ki ‘*batılılaşma/modernleşme/çağdaşlaşma/gelişme*’ aynı anlamlara gelmektedir ve bilimle teknoloji ‘*batılı/gelişmiş ülkelerde*’ yapılmaktadır. Bu yüzden de biran önce kültürel değerler terk edilerek akıl ve mantığın merkeze alındığı bir anlayışa geçilmesi gerekmektedir. Kaymakçı (2010, s.15) bilim ve teknolojiyi her toplumun katkısı ile oluşan insanlığın ortak malı olarak nitelemektedir. Bugünkü bilimsel ve teknolojik gelişmelerin kökenleri incelendiğinde birçok millet ve kültürün katkısı ile oluştuğu anlaşılacaktır. Günümüzde tıptan mühendisliğe, mimarlıktan gıda sektörüne kadar pek çok alanda kültürel bilgi ve tecrübeden faydalandığı öğretmen adaylarına kavratılmalıdır. ‘*Kültür*’ ile ‘*gelişmiş*’liği iki farklı kutup şeklinde konumlandırmanın ne kadar mühim sonuçlar doğuracağı ortadadır. Kültüre sırtını dönmek bilimde büyük sıçramalara yol açmayacaktır, tam tersine millî birliğin günden güne yıpranıp yok olmasına neden olacaktır. Gelişmişlik, kültürün inkârı ile gerçekleşmemektedir. Aksine kültürel değerlerle beslenen bilimsel ve teknolojik gelişmeler ayakta durabilir (Güven, 1999). Öğretmen adaylarının bu konudaki kavram yanlışlarının öncelikli olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

Araştırma sonucunda halk kültürüne ilişkin öğretmen adaylarının algılarında bir fikir birliğinin olmadığı da görülmektedir. Az sayıda da olsa kimi öğretmen adayı halk kültürünün değiştiğine vurgu yapmıştır. Buna karşın bazı öğretmen adaylarının zihinlerinde ‘*halk kültürünün statükocu yapısından kaynaklı olarak değişimin karşısında*’ olduğu düşüncesinin hâkim olduğu anlaşılmaktadır. Oysaki zaman ve ihtiyaçlar doğrultusunda kültür kendini yeniler, değişir (MEB, 2006; 2007; 2008; Ekici, 2008). Kültürün değişmez bir yapıda olduğunu iddia etmek kültürü tanınamaktan ileri gelmektedir.

Araştırma sonuçları göstermiştir ki özellikle fen bilimleri alanında öğrenim gören öğretmen adayının büyük bir kısmının (%70) halk kültürüne yönelik algıları olumsuz özellikler taşımaktadır. Fen bilimleri alanlarında öğrenim gören bireylerin uzun yıllar sosyal bilimlerden uzak kalmalarının bu durumda etkili olabileceği düşünülebilir. Fakat bu konunun tek bir nedene bağlanarak açıklanamayacak kadar önemli ve çok değişkenli olduğu düşünülmektedir. Bu konun çok boyutlu olarak ele alınıp araştırılması gerekmektedir.

Fen bilimleri alanında öğrenim gören öğretmen adayları halk kültürünün gerekliliğine inanmazken onlardan bu dersin iyi bir eğitici olmalarını beklemek gerçekçi bir yaklaşım olmayacaktır. Kültür eğitimi olmaktan öte, bireylerin kültürü doğru okuması ve kültür konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla 'kültür eğitiminin' öğretmenlik eğitimi veren tüm fakülte ve bölümlerde zorunlu bir ders olarak uzmanlarca verilmesi gerekmektedir. Bu konunun, SOKÜM Sözleşmesi'nin bir gereği olduğu da unutulmamalıdır.

Kaynaklar / References

Akhan, N.; Kılıçoğlu, G. & Gedik, H. (2014). Sosyal bilgiler öğretmenliği birinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler ve sosyal bilimlere yönelik metaforları. *Turkish Studies*, 9(8), 73-90.

Ay-Selanik, T. & Fidan-Kurtdede, N. (2013). Öğretmen adaylarının "kültürel miras" kavramına ilişkin metaforları. *Turkish Studies*, 8(12), 1135-1152.

Aydın, F. (2010). Ortaöğretim öğrencilerinin coğrafya kavramına ilişkin sahip oldukları metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3), 1313-1322.

Aydın, F. (2011). Üniversite öğrencilerinin "çevre" kavramına ilişkin metaforik algıları. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 26, 25-44.

Bullough, R. V. & Stokes, D. K. (1994). Analyzing personal teaching metaphors in preservice teacher education as a means for encouraging professional development. *American Educational Research Journal*, 31(1), 197-224.

Carlson, T. B. (2001). Using metaphors to enhance reflectiveness among preservice teachers. *Journal of Physical Education, Recreation and Dance*, 72(1), 49-53.

Çepni, O. (2014). The Concept of Weather Event: A Qualitative Perspective from Students. *Anthropologist*, 18(2), 345-356.

Çetin, T., Kılcan, B., Güneş, C. ve Çepni, O. (2015). Examining secondary school students' perceptions of the concept of migration: A Qualitative study. *International Journal of Education*, 7(3), 97-120.

Ekici, M. (2008). "Geleneksel kültürü güncellemek üzerine bir değerlendirme." *Milli Folklor*, 80, 33-38.

Geçti, Y. (2011). Sınıf öğretmenliği 1. sınıf öğrencilerinin coğrafya algılarının metafor yoluyla belirlenmesi (Rize Üniversitesi örneği), *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23, 1-19.

Gömlüksiz, M. N.; Kan, A. Ü. & Öner, Ü. (2012). İlköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin metaforik algıları. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 419-436.

Gültekin, M. (2013). İlköğretim öğretmen adaylarının eğitim programı kavramına yükledikleri metaforlar. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 126-141.

Gürçayır-Teke, S. (2013). Geleneksel tarzlar, modern modeller: resmi, resmi olmayan eğitim ve somut olmayan kültürel miras. *Milli Folklor*, 100, 31-39.

Güven, İ. (1999). Küreselleşme ve eğitim dizgesine yansımaları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 32, 145-159.

- İbret, Ü. & Aydınöz, D. (2011). İlköğretim II. Kademe öğrencilerinin “dünya” kavramına ilişkin geliştirdikleri metaforlar. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 85-102.
- Kaymakçı, S. (2010). Yeni sosyal bilgiler programının ve ders kitaplarının bilim ve teknolojiye yaklaşımı, *Bilim Teknoloji ve Sosyal Değişme içinde (Editör B. Ata)*, Ankara: Pegem Yayınları, 13-37.
- Kılcan, B. & Çepni, O. (2015). A qualitative examination of the perceptions of the eight grade students regarding the concept of environmental pollution. *Journal of International Environmental Application & Science*, 10(2), 239-250.
- Koçoğlu, E. (2014). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler kavramına ilişkin imgesel algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 15(3), 107-126.
- Kolaç, E. (2009). Somut olmayan kültürel mirası koruma, bilinç ve duyarlılık oluşturmada Türkçe eğitiminin önemi. *Milli Folklor*, 82, 19-31.
- Kutlu, M. (2009). Somut olmayan kültürel mirasın korunmasında eğitime yönelik ilk adım: halk kültürü dersi. *Milli Folklor*, 82, 13-18.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2003). *Metaphors we live by*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Leavy, A. M.; McSorley, F. A. & Bote, L. A. (2007). An examination of what metaphor construction reveals about the evolution of pre-service teachers’ beliefs about teaching and learning. *Teaching and Teacher Education*, 23(7), 1217–1233.
- MEB (2006). *İlköğretim halk kültürü (6. sınıf) dersi öğretim programı ve kılavuzu*, Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB (2007). *İlköğretim halk kültürü (7. sınıf) dersi öğretim programı ve kılavuzu*, Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB (2008). *İlköğretim halk kültürü (8. sınıf) dersi öğretim programı ve kılavuzu*, Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB (2012). İlköğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) haftalık ders çizelgesi (<http://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/dosya/6/2/> Erişim tarihi 22.05.2017).
- MEB, (2013). İlköğretim kurumları (ilkokul ve ortaokul) haftalık ders çizelgesi, (<http://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/dosya/6/2/> Erişim tarihi 22.05.2017).
- MEB (2014). Öğretmenlik alanları, atama ve ders okutma esasları. *2678 Sayılı Tebliğler Dergisi*.
- Miles, M. & Huberman M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*, (2nd Edition), California: Sage Press.
- Oğuz, M. Ö. (2007). “Folklor: ortak bellek veya paylaşılan deneyim.” *Milli Folklor*, 74, 5-8.
- Oğuz, M. Ö. (2009). *Somut olmayan kültürel miras nedir?*. Ankara: Geleneksel Yayınları.
- Öztürk, Ç. (2007). Sosyal bilgiler, sınıf ve fen bilgisi öğretmen adaylarının “coğrafya” kavramına yönelik metafor durumları, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 55-69.
- Reeder, S.; Utley, J. & Cassel, D. (2009). Using metaphors as a tool for examining pre-service elementary teachers’ beliefs about mathematics teaching and learning. *School Science and Mathematics*, 109(5), 290–297.

- Robson, C. (1993). *Real world research*. Oxford: Blackwell Publishers.
- Saban, A. (2003). A Turkish profile of prospective elementary school teachers and their views of teaching, *Teaching and Teacher Education*, 19, 829-846.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 459-496.
- Saban, A.; Koçbeker, B. N. & Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6, 461-522.
- Saban, A. (2009). Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 281-326.
- Saban, A.; Koçbeker, B. N. & Saban, A. (2007). Prospective teachers' conceptions of teaching and learning revealed through metaphor analysis. *Learning and Instruction*, 17(2), 123-139.
- Schmitt, R. (2005). Systematic metaphor analysis as a method of qualitative research. *Qualitative Report*, 10(2), 358-394.
- Shaw, M. D.; Barry, A. & Mahlios, M. (2008). Preservice teachers' metaphors of teaching in relation to literacy beliefs. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 14(1), 35-50.
- Tannehill, D. & MacPhail, A. (2014). What examining teaching metaphors tells us about pre-service teachers' developing beliefs about teaching and learning. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 19(2), 149-163.
- Ulusoy, M. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe ve öğrenme alanları ile ilgili metaforları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14, 1-18.
- Ünlü, İ. (2017, Mayıs). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının kültür kavramına yönelik algılarının metaforlar yoluyla incelenmesi, VI. Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Sempozyumu, 04-06 Mayıs 2017, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir. (Erişim adresi: <http://usbes6.com/wp-content/uploads/2016/12/B%4%BOLD%4%BOR%4%B0-%C3%96ZET-K%4%BOTABI-%C4%B0%C3%87%4%BON-TIKLAYINIZ.pdf>)
- Yalçinkaya, E. (2013). Tarih kavramına yönelik sınıf öğretmeni adaylarının ürettikleri metaforların incelenmesi. *Zeitschrift für die Welt der Türken- Journal of World of Turks*, 5(3), 95-112.
- Yalmanlı-Gürbüzöğlü, S. & Aydın, S. (2013). Öğretmen adaylarının biyoloji kavramına yönelik metaforik algıları, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(21), 208-223.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.